

לכבוד העורך,
הברכה חיים עד העולם.

אחד"ש הדר"ג כמשפט, יישר חילי' לאורייתא.
לענ"ד* לא שייך שומר פתאים ה' בדבר דאנן סהדי דאין רצונו ית' לשמור. על מה
שכתב מר לענין פסול עדות, תמהתי לכאורה, דהא אכתי לא נשלמה העבירה. ושוב
נזכרתי כמה שכתבתי במחברת הרצ"ב ... ד"ה והנלע"ד***, ולפי"ז באמת כבר
נשלמה.

כעתירת המצפה לרחמי טוב וסלח,
הרב אביגדר נבנצל

* תגובה על קריאת כתב היד של הסקירה ההלכתית בעמ' 238-247 לעיל.
** לעיל תחת הכותרת איסור רציחה בקיצור חיי אדם.

בס"ד יום ד' לסדר "היו מן האנשים" י"ג סיון תדש"ס

לכבוד העורך,

חן חן לכם ויישר חילכם על פעולתכם החשובה הנושאת פירות בדבר האיסור
שאסר הגאון האדיר הגר"מ פיינשטיין שליט"א*. אולם תרשו לי להעירכם דבר אשר
יחזק את פירותיכם בעולם החרדי ככלל ובעולם הישיבות בפרט. והנה, בחודש שבט
שנה זו דבר הגרא"מ ש"ך שליט"א בשיחה בישיבת פוניב'ו ת".ו. אשר בין היתר אסר
אף הוא (בפעם הראשונה בתולדות הישיבה) את העישון בהיכל הישיבה מסיבות של
בריאות הזולת או צער הזולת. ואם יש מהמעשנים שבכל זאת אינם יכולים עדיין
להימנע, שייעשנו בחוץ אך לא בהיכל, עכ"ד. (ומאז באותו שבוע שונה הנוסח
שהיה בלוח המודעות של הישיבה מן הלשון "נא לא לעשן בהיכל בעת שהחלונות
סגורים" לנוסח "לא לעשן בהיכל הישיבה", ושינוי זה הראה חיש מהרה את אותותיו
החיוביות ואכן כמעט ולא נראו מעשנים בהיכל במשך כל החדשים מאז. ובחודש
אייר חוזק לשון הנוסח ואף נכתב באותיות מאירות עיניים וז"ל "לא לעשן בהיכל
הישיבה בשום (פנים) ואופן".

ואשר על כן תעשו לענ"ד בתבונה אם תצטטו את דבריו אף הוא בגיליון האיסור אשר
מופיע בו פסקו של הגאון הנ"ל.

בכבוד רב

הרב משה צבי יאקאב
כולל פוניב'ו, בני ברק

* ראה לעיל עמ' 248-251, בעקבות יוזמתה הברוכה של מרת אלס בנדהיים תחי', הופצה
תשובתו של הגר"מ פיינשטיין שליט"א כאלפי עותקים בעולם התורה.
מכתב זה הינו אחת החגובות שהגיעה למערכת בעקבות פעולה זו.
העורך.